

# Booming Bratislava

ARCHITECTUUR SPOTTEN IN DE SLOVAAKSE HOOFDSTAD

Bratislava is steeds meer het bezoeken waard. Want waar anders staan Sovjetartefacten broederlijk naast hypermoderne torens van Zaha Hadid Architects?

Tekst & Foto's Arkasha Keyzers





vak pub  
SHIP.SK

Links: uitzicht over Bratislava vanaf de UFO-brug.

Het iconische Hotel Kyjev werd gered van de sloop.

## 'De stad is als een tiener. Ze groeit langs alle kanten en is moeilijk te controleren of begrijpen'

Ten noorden van het stadscentrum beginnen de bergen van de Karpaten, aan de zuidkant stroomt de Donau. Bratislava had lang een bescheiden stadscentrum, maar daar komt stilaan verandering in. 'Onze stad is als een tiener. Ze groeit langs alle kanten en is moeilijk te controleren of begrijpen', vertelt architect Igor Marko in een aflevering over Bratislava in *The Urbanist*, een podcast van het reismagazine *Monocle*, die we beluisteren vlak voor we zelf in de stad arriveren. 'Door mijn voormalige job begrijp ik hoe de kwaliteit van publieke ruimtes afstraalt op het beeld dat de bewoners van hun stad hebben', vertelt ook burgemeester Matúš Vallo. Na een internationale carrière als architect begon hij in 2018 in zijn thuisstad aan *Plán Bratislava*, een boek gemaakt door meer dan zeventig stadsgenoten. Het illustreerde hoe de stad er zou kunnen uitzien als er resoluut voor een kindvriendelijke publieke ruimte werd gekozen. 'Als ik word verkozen, dan maak ik het plan ook waar', was Matúš Vallo's belofte. Sinds oktober 2022 is de man aan zijn tweede ambtstermijn bezig. Wij trokken zigzag door Bratislava om te kijken hoe dat uitpakt. Onderweg verzamelden we de beste design- en architectuuradressen, met hier en daar een stop voor een Slovaakse lekkernij of souvenir.

### ONZE ADRESSEN

#### —SOVJETARCHITECTUUR

Een van de meest recente en meest geslaagde renovaties is de **Družba fontein** op het **Námestie Slobody** (Vrijheidsplein), in de vorm van een lindebloesem. De fontein stond zestien jaar droog, maar werd vorig jaar omgevormd tot een waterpark om in te spelen. Op een warme dag zien we tal van kinderen en hun ouders genieten van de sproeiërs. 'Toen ik vader werd, begon ik alles vanuit een ander perspectief te zien. Kinderen veilig houden en ruimte geven is essentieel in stadsplanning', aldus de burgemeester.

**Hotel Kyjev** uit 1973 is een icoon in de stad. De geplande sloop in 2007 werd na publieke protesten uitgesteld en in 2018 werd het gebouw omgetoverd tot een reusachtige kunstinstallatie. Kunstenaar Lousy Auber voorzag de façade van het gebouw van een indrukwekkende grafische muurschildering.

Bij boerenmarkt **Nová tržnica** vind je knappe, felgekleurde Sovjetartefacten. Merk op hoe de c in het logo van de markt de vorm heeft van Pac-Man, en zoek binnen naar de bijbehorende spookjes.

Een van de opvallendste staaltjes Sovjetarchitectuur is **Slovak Radio**, het gebouw voor radio en televisie. Het werd in 1983 in de vorm van een omgekeerde piramide opgeleverd. Volgens sommigen spuuglijk, volgens anderen geniaal.

Een ontwerp dat je vanuit heel wat plekken in de stad kan zien, is de **UFO-brug** over de Donau. Dit *space age*-artefact werd in 1972 gebouwd, in volle ruimtewedloop, met een vliegende schotel erbovenop. Het restaurant boven is nogal een toeristental, maar het uitkijkplatform loont absoluut de moeite. Ga tijdens het *golden hour*, dan baden alle reeds genoemde gebouwen in een warme gloed.

**u-f-o.sk**

#### —MODERNE ARCHITECTUUR

Het hypermoderne **Sky Park** van Zaha Hadid Architects, in het oosten van de stad, moet je van dichtbij zien. Het werd een groene oase waarin organisch ontworpen woon- en werktorens liggen verspreid. Een deel werd in 2020 opgeleverd, een ander is nog in ontwikkeling. Hoewel dit stadsdeel erg verschilt van Bratislava's centrum, voelt het er allesbehalve artificieel. **skypark.sk**

Ga op de site een koffie drinken bij **WERK**, een restaurant in een voormalige warmtecentrale, ontworpen door Dušan Jurkovič, de grondlegger van de moderne Slovaakse architectuur. Bovenop ligt een coworking met een glazen vloer, waardoor ook de gelijkvloerse verdieping van daglicht geniet. **werkbratislava.sk**

In voor opvallend interieurontwerp? Een paar straten verder, in shoppingcenter Nivy, vind je **SOM**, met originele stukken van Slovaakse ontwerpers in een futuristische setting. →





Družba fontein



Slovak National Gallery



Slovak Radio



Nová tržnica



De UFO-brug



Gezond lunchen bij  
Fach.



Streetfood bij Langos Bar.

## DOOR DE OGEN VAN EEN LOCAL



**Martin Jenča, grafisch vormgever, uitgever en eigenaar van boekenwinkel Brot Books Deli, kent Bratislava op zijn duimpje.**

De wanden zijn hier opgebouwd met metal studs – de aluminium latjes uit gyprocwanden. [somstore.sk](http://somstore.sk)

### –MUSEA

Werk van zowel Slovaakse als internationale kunstenaars vind je in de **Slovak National Gallery**. De looproute binnen voelt wat als een doolhof, maar je geniet er wel van knappe expo's, veel lichtinval en een rustgevende binnenplaats vol Luxembourg-stoelen, bekend van in de Parijse parken. [sng.sk](http://sng.sk)

Op vijftien kilometer ten zuiden van de stad ligt het **Danubiana Meulenstein museum**, genoemd naar de Nederlandse verzamelaar Gerard Meulenstein. Fiets er langs de Donau heen en geniet van een opvallend kleurrijke collectie, ook in de tuin en op het dak. Warme dag? Neem je zwemkleding mee en houd onderweg halt bij Rusovské Jazero, een idyllische zwemplas waar de locals komen zonnen, met glashelder water om in af te koelen. [danubiana.sk](http://danubiana.sk)

### –SHOPPEN

Bij de flagshipstore van **Buffet** vind je uniseks kledingstukken in vrolijke kleuren. Ernaast ligt **Slávika Design Store**, door *The New York Times* geroemd om de unieke stukken van Slovaakse ontwerpers. Wij zijn vooral fan van de kleurrijke vazen en brute juwelen.

[buffetclothing.com](http://buffetclothing.com) - [slavicadesign.com](http://slavicadesign.com)

Bij **Brot Books Deli** vind je de mooiste (vooral Engelstalige) magazines en boeken over design en architectuur, gecureerd door grafisch ontwerper Martin Jenča, een van de trekkers van het boek *Plán Bratislava (zie kader)*.

[brot.sk](http://brot.sk)

### –ETEN & DRINKEN

In **Langos bar**, een streetfoodbar naast de oude markthal, moet je de Hongaarse specialiteit langos proberen, gefrituurd flatbread met zure room, kaas en knoflook. Op zaterdag laat je die beleggen met verse groenten van de markt (zie kader) en op elke andere dag (vanaf 16 uur) met pastrami of tomatensaus en zwarte →

Martin Jenča staat achter de toonbank in Brot Books Deli, een prachtige boeken- en magazinewinkel gespecialiseerd in vormgeving en architectuur. Martins grafische Büro Milk ligt om de hoek, maar de man werkt liever tussen de boeken. 'Zo kan ik een praatje maken met alle internationale mensen die hier over de vloer komen', vertelt hij. De grafisch vormgever staat volledig achter de beslissing van de burgemeester om de hoofdstad meer autovrij en fietsvriendelijk te maken. Martin is ook een van de trekkers die achter de herbestemming zat van de oude markthal in het centrum, Stará tržnica. 'Dit modernistische gebouw uit 1910 deed meer dan vijftig jaar dienst als markthal, maar stond nadien even lang leeg, tot het elf jaar geleden weer de deuren opende. Elke zaterdag doe je hier inkopen bij lokale telers. Op alle andere dagen wandel je hier door tijdelijke kunstprojecten, zoals momenteel *Bubbles* van Lousy Auber, een installatie van heteluchtballonnen die suggereert dat je je eigen sociale bubbel uit moet om echt te verbinden met anderen.'

[staratrznica.sk/en](http://staratrznica.sk/en)



# ADMIRAL

O O S T E N D E

L U X U R Y W A T E R F R O N T L I V I N G



**Versluys** | Groep

*Building Great Places*





Een ijsje van Arthur Gelato.



Grandeur in Hotel Devín.

peper. Het pandje van slechts twaalf vierkante meter werd ontworpen door Grau Architects en heeft een logo waar je instant om moet lachen. [@langos.bar op Instagram](#)

Voor koudgeperste sapjes en een lekkere seizoenslunch moet je bij **Fach** zijn. We aten er heerlijk (en gezond) van de suggestiekaart, maar lieten ons voor het dessert tot een Malinovka *raspberry soda* met vanille-ijs verleiden, een even gekke als geslaagde combinatie. [fachbratislava.sk](#)

Wil je even honderd jaar terug in de tijd gaan, zwaai dan de deur van **Antique American Bar** open. Hier krijg je een deskundig cocktailvoorstel op maat, zoals een rokerige negroni of alcoholvrije *basil smash*. Leuke plus: je glaasje water en nootjes worden zonder vragen bijgevuld. [antique-americanbar.com](#)

Onder een treurwilg op een verschoolen pleintje in het centrum zit het romantische **Irin**. Met een tasting-menu van negen gangen (95 euro), gebaseerd op de seizoenen, en met

een pairing van wijnen (50 euro) of non-alcoholische dranken (45 euro) geniet je hier van heerlijke Slovaakse gastronomie. [irinrestaurant.com](#)

's Avonds nog even door het autovrije centrum flaneren, dat doe je met een ijsje van **Arthur Gelato**. Deze zaak is een geoliede machine met originele smaken als nougat, açaï of Raffaello. [@arthurgelato op Instagram](#)

### —SLAPEN

Een klassiek hotel met zicht op de Donau, een luxueuze lobby en een uitgebreid ontbijtbuffet, dat is **Hotel Devín**. Dit gebouw werd in 1954 door functionalist Emil Belluš ontworpen en je vindt er nog steeds de *Mad Men*-achtige fiftiesgrandeur van weleer, met veel hout, vast tapijt en natuurstenen tegels. [hoteldevin.sk](#)

Budgetvriendelijk overnachten kan in **Schöndorf**, een modern ingericht hostel met selfcheck-in, pal in het centrum, dat ook over drie privé-kamers beschikt. In het steegje naast het hostel kun je gezellig ontbijten en lunchen. [schoendorfhostel.com](#) ●



### HEEN EN TERUG

Drie keer per week rijd je vanuit Brussel met de nachttrein naar Wenen, om van daaruit over te stappen op een trein of bus naar Bratislava, dat maar op een uurtje rijden van Wenen ligt. Vanuit Charleroi vlieg je met Ryanair vier keer per week rechtstreeks naar Bratislava. Vanuit Eindhoven drie keer per week. Het compacte stadscentrum verken je gemakkelijk te voet of met het openbaar vervoer.

Met dank aan Slovakia Travel en Bratislava Tourist Board, die een city card en een hotelkamer voor ons regelden.